

ОБЩИ НАСОКИ
ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 52 ОТ
РЕГЛАМЕНТ 1605/2002 И ЗА СПАЗВАНЕ ПРИНЦИПА НА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ
И НЕЗАВИСИМОСТ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ,
СЪФИНАНСИРАНИ ОТ СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИЯ ФОНДОВЕ НА ЕС

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Целта на тези общи насоки е:

1. описание на процедурите за ограничаване на риска от настъпване на конфликт на интереси, с оглед спазването на принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съ-финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.
2. регламентиране на мерки и контролни механизми, както и въвеждане на ограничения за лица, заемали длъжности на трудово или служебно правоотношение в Управляващите органи /УО/ и Междинните звена /МЗ/ на оперативните програми /ОП/, след тяхното освобождаване.

(2) Целта на ограниченията по ал. 1, т. 2 е да не се допуска извличане на неправомерна облага на лицата от длъжността, която са заемали и да се минимизира възможността за:

1. преференциално третиране и/или привилегирован достъп на лица до информация и документи във връзка с изпълнението и управлението на средствата по Оперативните програми, станали им известни по време на заемането на съответната длъжност в Управляващия орган/Междинното звено, след нейното напускане;
2. извличане на предимства и облаги от служебна информация, с която е разполагало лицето, когато тя не е общодостъпна - по начин, позволяващ извличане на облага, която не им се следва, за бившия служител или за трети лица;
3. извличане на предимства и облаги предвид благоприятно назначаване след напускане на заеманата длъжност.

Чл. 2. С тези общи насоки се уреждат:

1. изисквания за безпристрастното и независимо изпълнение на служебни и договорни задължения на служителите в договарящите органи по смисъла на чл. 2, т. 1 и 3 от Постановление 121 на МС от 2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми,

съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз и по Програма ФАР на Европейския съюз (ПМС № 121 от 31.05.2007г.);

2. контролните механизми и дейности за избягването и проверка за наличието на конфликт на интереси и предприемането на действия при установяване на нарушения на разпоредби на действащото законодателство;

3. редът и условията за докладване и предприемане на действия за установяване на нарушения.

Чл. 3. (1) Настоящите общи насоки се прилагат от всички УО и МЗ по отношение на:

1. лицата на трудово или служебно правоотношение в УО или МЗ на ОП, докато заемат съответната длъжност и една година след напускането ѝ;

2. лицата, предложени за участници в оценителна комисия за провеждане на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, помощник-оценителите и наблюдателите, с изключение на лицата по ал. 2;

3. лицата на трудово или служебно правоотношение в държавната администрация, сключили договори с УО/МЗ на ОП за предоставяне на услуги, свързани с осъществяване на дейности по наблюдение и контрол върху изпълнението на одобрени за финансиране проекти, включително мониторинг и проверки на място;

(2) За физическите и юридически лица, с които е сключен договор за доставка, услуга или строителство, настоящите общи насоки са неприложими. По отношение на тях УО/МЗ на ОП включва изискванията на настоящите общи насоки в условията на договора и осигурява контрол върху тяхното прилагане.

Глава втора

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 3, АЛ. 1, Т. 1

Чл. 4. (1) Лице на трудово или служебно правоотношение в УО или МЗ на ОП не може да притежава дялове или акции или да е управител или член на орган на управление или контрол на юридическо лице, участващо в процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ или за избор на изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна помощ по съответната ОП. Същото лице в продължение на една година след прекратяване на правоотношението не може да притежава дялове или да е управител или член на орган на управление или контрол на юридическо лице, участващо/ло в процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ или за избор на изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна помощ по съответната ОП.

(2) Лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 не може в продължение на една година след прекратяване на правоотношението си да представлява физическо или юридическо лице, както и обединение на физически и/или юридически лица – участници/кандидати/партньори в текущи процедури за предоставяне на

безвъзмездна финансова помощ или кандидати/участници в текущи процедури за избор на изпълнител от страна на бенефициент на договорена безвъзмездна помощ по съответната ОП.

Чл. 5. С изключение на ОП „Техническа помощ“ и техническите помощи по ОП, лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 не може в продължение на една година след прекратяване на правоотношението си да сключва договори с УО/МЗ на ОП за предоставяне на услуги, свързани с осъществяване на дейности по наблюдение и контрол върху изпълнението на одобрени за финансиране по ОП проекти, включително мониторинг и проверки на място, в случай че е участвало при изготвяне на насоките за кандидатстване по съответната процедура или в оценката на постъпилите по съответната процедура проектни предложения.

Чл. 6. Лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 докато заема длъжността и една година след прекратяване на правоотношението си не може да участва в конкурси за формиране и допълване на списъка от оценители за участие в оценителни комисии за провеждане на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП, в случай че е участвало при изготвяне на насоките за кандидатстване по съответните процедури.

Чл. 7. (1) С изключение на процедурата на директно предоставяне по чл. 6, ал. 1, т. 2 на Постановление 121 на МС от 2007 г., лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 по време на служебното си правоотношение и една година след прекратяването му, не може да сключва договори за организация и управление на проект с:

1. участник или кандидат в процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по съответната ОП;
2. бенефициент по съответната ОП.

Глава трета

ПРОВЕРКА НА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 3, АЛ. 1, Т. 2

Чл. 8. (1) Предложените участници в оценителната комисия, включително помощник-оценителите и наблюдателите, се проверяват от определен служител от УО/МЗ на ОП, относно обстоятелствата за потенциален конфликт на интереси по чл. 22, ал. 2, т. 4 и т. 5 от Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г., както и че:

1. не притежават дялове или акции в търговски дружества или кооперации, кандидати в процедурата;
2. не са управители или членове на орган за управление или контрол в ЮЛНЦ, търговски дружества или кооперации, кандидати в процедурата;

3. не съществуват данни за извършване на консултантска дейност по отношение на физически лица и юридически лица, които биха били заинтересовани от изпълнението на задълженията му като кандидат в оценителния процес,;

(2) Проверката по ал. 1 се извършва за всяко предложено лице поотделно в правно-информационни системи, Търговския регистър, автобиографиите на кандидатите и др. При необходимост, определеният служител от УО изисква официална информация от компетентните държавни органи и документи за обстоятелствата за потенциален конфликт на интереси.

(3) За извършената проверка служителът по ал. 1 попълва контролен лист.

(4) В случай, че се установи потенциален конфликт на интереси, служителът по ал. 1 незабавно докладва в писмен вид на Ръководителя на Управляващия орган и предлага мотивирано лицето, спрямо което е установен потенциален конфликт на интереси, да не се включва в състава на оценителната комисия.

Глава четвърта

ПРОВЕРКА НА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 3, АЛ. 1, Т. 3

Чл. 9. (1) Преди сключване на договор за предоставяне на услуги, свързани с осъществяване на дейности по наблюдение и контрол върху изпълнението на одобрени за финансиране по ОП проекти, включително мониторинг и проверки на място, определен служител от УО/МЗ на ОП извършва проверка на лицата относно следните обстоятелства за потенциален конфликт на интереси:

1. притежание на дялове или акции в дружеството бенефициент, чийто проект се предвижда да бъде обект на мониторинг/верифициране..

2. да не са управители или членове на орган за управление или контрол на дружеството бенефициент, чийто проект се предвижда да бъде обект мониторинг/верифициране, както и в свързаните с него лица по смисъла на §1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон.

3. извършване на консултантска дейност за бенефициента, чийто проект се предвижда да бъде обект на мониторинг/верифициране,.

(2) Проверката по ал. 1 се извършва за всяко предложено лице поотделно в правно-информационни системи, Търговския регистър, автобиографиите на кандидатите и др. При необходимост се изисква официална информация от компетентните държавни органи и документи за обстоятелствата за потенциален конфликт на интереси.

(3) За извършената проверка служителът по ал. 1 от УО/МЗ на ОП попълва контролен лист.

(4) В случай, че се установи потенциален конфликт на интереси служителът по ал. 1 незабавно докладва в писмен вид на Ръководителя на УО/МЗ и предлага мотивирано с лицето да не се сключва договор за предоставяне на услуги, свързани

с осъществяване на дейности по наблюдение и контрол върху изпълнението на одобрени за финансиране по ОП, включително мониторинг и проверки на място.

Глава пета **ДЕКЛАРАЦИИ**

Чл. 10. Лицата по чл. 3, ал. 1, т. 1 подписват декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси (Обн., ДВ, бр. 94 от 31.10.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 10 от 6.02.2009 г., изм. и доп., бр. 26 от 7.04.2009 г., в сила от 31.03.2009 г.).

Чл. 11. (1) Лицата по чл. 3, ал. 1, т. 2 подписват декларация за липса на конфликт на интереси и поверителност, незабавно след като научат имената на кандидатите в процедурата (Приложение 1).

(2) След като проектните предложения бъдат отворени, определен служител от УО/МЗ на ОП извършва проверка относно следните обстоятелства:

1. участниците в оценителната комисия не са в договорни или служебни правоотношения с юридически лица, участващи в конкретната процедура, както и не притежават дялове или акции в търговски дружества или кооперации, участващи в конкретната процедура;

2. участниците в оценителната комисия, не са управители или членове на орган за управление или контрол в ЮЛ, търговски дружества или кооперации – участници в конкретната процедура;

3. за участниците в оценителната комисия, съществуват данни за извършване на консултантска дейност по отношение на физически лица и юридически лица – участници в конкретната процедура.

(3) Проверката по ал. 2 се извършва с помощта на Правно-информационни системи, Търговския регистър, данни от автобиографията, документи, удостоверяващи професионален опит и настояща месторабота, както и приложените документи за всеки един от участниците в оценителния процес.

(4) За извършената проверка служителят по ал. 2 попълва контролен лист.

(5) В случай, че се установи потенциален конфликт на интереси, служителят по ал. 2 незабавно докладва в писмен вид председателя на оценителната комисия и Ръководителя на УО/МЗ и предлага мотивирано лицето, спрямо което е установен потенциален конфликт на интереси, да се отстрани от участие в комисията.

Чл. 12. Лицата по чл. 3, ал. 1, т. 3, подписват декларация по чл. 12 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси за липса на конфликт на интереси и декларация за поверителност по чл. 22, ал. 3 от Постановление 121 на

МС от 2007 г., незабавно след като научат имената на бенефициентите, които ще мониторират.

Глава шеста

УСТАНОВЯВАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ НА НАРУШЕНИЕ

Чл. 13. (1) Установяването на нарушение на разпоредба на настоящите общи насоки се извършва въз основа на проверка.

(2) Проверката за установяване на нарушение се извършва по:

1. устен или писмен сигнал, който може да бъде подаден и анонимно до органите по чл. 6, т. 1 и 2 от Наредбата за определяне на процедурата за администриране на сигнали и нередности, приета с ПМС № 285 от 30.11.2009 г. (обн., ДВ, бр. 97 от 08.12.2009 г., в сила от 8.12.2009 г.).

2. разпореждане на работодателя/органа по назначаване;

3. разпореждане на ръководителя на договарящия орган;

4. инициатива на съответния инспекторат.

(3) При проверката се изслушва лицето по чл. 3, ал. 1, т. 1, и се събират доказателствата от значение за случая.

(4) Проверяващите органи могат да изискват допълнителна информация и документи от проверяваното лице.

(5) Инспекторатът може да изисква информация от държавните и местните органи, органите на съдебната власт и други институции.

(6) Проверката приключва с доклад в едномесечен срок от постъпването на сигнала.

(7) Работата на оценителната комисия спира до приключване на проверката.

Чл. 14. Въз основа на доклада по чл. 13, ал. 6, Ръководителят на УО/МЗ преценява дали е налице или липсва нарушение на разпоредба на настоящите общи насоки.

Чл. 15. Когато работодателят/органът по назначаване прецени, че са налице данни за нарушаване на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси, той разпорежда установяване на конфликт на интереси по реда на глава шеста от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Чл. 16. (1) При приключена проверка и установено наличие на конфликт на интереси, Ръководителят на Договарящия орган отстранява лицето от участие в процедурата.

(2) Проектните предложения, оценени от лицето, за което е констатиран потенциален конфликт на интереси, се оценяват от друг оценител или помощник-

оценител, включен в Заповедта за назначаване на оценителна комисия по съответната процедура.

Чл. 17. При констатиран потенциален конфликт на интереси на лицата по чл. 3, ал. 1, т. 3, съответните длъжностни лица от УО/МЗ незабавно в писмен вид уведомяват ръководителя на договарящия орган. За установяването на конфликт на интереси се прилагат разпоредбите на чл. 13 – 14.

Глава седма

СКЛЮЧВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА ДОГОВОРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ

Чл. 18. (1) Преди да бъде сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма се извършва проверка за наличие на следните обстоятелства:

1. дали кандидатът в процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се представлява от лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП;

2. дали кандидатът има сключен трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП;

3. дали дялове или акции от капитала на кандидат, включен в списъка на проектните предложения, одобрени за финансиране по смисъла на чл. 28, ал. 1, т. 1 от ПМС №121/31.05.2007г., се притежават от лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП;

4. дали кандидатът е сключил договор за консултантски услуги с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП.

(2) Проверката се извършва от определен служител от УО/МЗ на ОП, като лицата, посочени в официалните документи, представени от кандидата преди подписване на договора, се съпоставят със служителите на съответните и МЗ и с лицата, включени в регистъра на напусналите служители.

(3) Ал. 1-2 не се прилагат за ОП „Техническа помощ“ и приоритетните оси за техническа помощ на останалите оперативни програми.

Чл. 19. В договорите за предоставяне на безвъзмездна помощ се залагат следните задължения за бенефициентите:

(1) При възлагане на обществени поръчки, финансирани със средства на ОП, от страна на бенефициентите следва да бъдат спазвани следните изисквания:

1. участникът в процедурата за възлагане на обществена поръчка да не се представлява от лице по чл. 3, ал. 1, т. 1, което през последната една година, считано от датата на подаване на оферта от участника, е било назначено на трудово

или служебно правоотношение в Управляващия органи или Междинното звено на съответната ОП;

2. участникът в процедурата за възлагане на обществена поръчка да няма сключен трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1, което през последната една година, считано от датата на подаване на оферта от участника, е било назначено на трудово или служебно правоотношение в Управляващия органи или Междинното звено на съответната ОП;

3. лице по чл. 3, ал. 1, т. 1, което през последната една година, считано от датата на подаване на оферта от участника, е било назначено на трудово или служебно правоотношение в Управляващия органи или Междинното звено на ОП, да не притежава дялове от капитала на участник в процедура за възлагане на обществена поръчка по съответната ОП;

4. участникът в процедурата за възлагане на обществена поръчка да не е сключил договор за консултантски услуги с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1, което през последната една година, считано от датата на подаване на оферта от участника, е било назначено на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган или Междинното звено на съответната ОП.

(2) При констатиране наличието на обстоятелства по ал. 1, служителят, извършил проверката, незабавно в писмен вид уведомява ръководителя на договарящия орган.

(3) Бенефициентът се задължава да осигури спазване на изискванията по ал. 1, като договарящият орган има право да извършва проверки по изпълнение на задълженията на бенефициентите. При установяване на нарушения на тези задължения, договарящият орган има право да прекрати едностранно сключения договор за предоставяне на безвъзмездна помощ и да поиска възстановяване на средствата по посочения договор.

(4) Проверките за спазване на посочените в ал. 1 изисквания се извършват от лицата, осъществяващи дейности по наблюдение и контрол върху изпълнението на одобрени за финансиране проекти, включително мониторинг и проверки на място. При проверката се използват данните от регистъра на напусналите служители.

Чл. 20. (1) С изключение на оперативна програма „Техническа помощ“ и приоритетните оси за техническа помощ на останалите оперативни програми, сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от страна на договарящия орган, в случаите, в които:

1. бенефициент, който не е бюджетно предприятие, сключи трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП;

2. лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 е придобило дялове или акции от капитала на бенефициент на съответната ОП;

3. бенефициент сключи договор за консултантски услуги с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП.

(2) Сключен договор за възлагане на обществена поръчка, финансиран със средства от ОП, се прекратява едностранно от страна на Възложителя, в случаите, в които:

1. изпълнителят сключи трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП;

2. изпълнителят сключи договор за консултантски услуги с лице по чл. 3, ал. 1, т. 1 за съответната ОП.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1 За целите на настоящите общи насоки, при хипотезата на чл. 52, ал. 2 от Регламент ЕО 1605/2002, а именно: „Налице е конфликт на интереси когато безпристрастното и обективно изпълнение на функциите на участник в изпълнението на бюджета или на вътрешен одитор се компрометират по причини, свързани със семейство, чувства, политическа или национална принадлежност, стопански интерес или всякакъв друг интерес, който се споделя с бенефициента“, се има предвид следното:

1. „Участници в изпълнението на бюджета или на вътрешни одитори“ са:

- бенефициентите, кандидатите по процедурите за предоставяне на безвъзмездна помощ и представителите на посочените лица;
- всички служители на Управляващите органи и на Междинните звена;
- помощник-оценителите, наблюдателите и всички други участници в процеса на приемане, разглеждане, оценка и класиране на проектните предложения;
- експертите, външните експерти, изпълнителите по договори, сключени в изпълнение на одобрени проекти и всички лица, участващи в процеса на изпълнение на сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- одитори, проверяващи, инспектори, контрольори, верификатори и всички лица, участващи в процесите на одобряване, разрешаване и изплащане на разходи по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ.

2. „Компрометиране на функциите по изпълнение на бюджета“ е налице, когато лицата по т. 1 имат частен интерес, който може да повлияе на безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията им. Частен интерес, включително стопански интерес, е всяка облага от материален или нематериален характер за лице, заемащо публична длъжност, или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение. Облага е всеки доход в пари или в

имущество, включително придобиване на дялове или акции, както и предоставяне, прехвърляне или отказ от права, получаване на привилегия или почести, получаване на стоки или услуги безплатно или на цени, по-ниски от пазарните, помощ, глас, подкрепа или влияние, предимство, получаване на или обещание за работа, дар, награда или обещание за избягване на загуба, отговорност, санкция или друго неблагоприятно събитие.

3. „Причини, свързани със семейството“ са налице, когато роднините по пряка линия и по сребрена линия до четвърта степен включително на лицата по т. 1, както и на лицата, с които лицата по т. 1 са във фактическо съжителство, имат по отношение един на друг частни интереси по §2.

4. „Компрометиране на функциите по изпълнение на бюджета по причини на чувства“ е налице, когато между лица по т. 1, които участват в процесите на одобряване, разрешаване и изплащане на разходи по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ, от една страна, и бенефициентите, кандидатите по процедурите за предоставяне на безвъзмездна помощ и техните представители, от друга, съществуват особени отношения, които създават основателни съмнения в тяхната безпристрастност. Такива чувства могат да бъдат: симпатия, обич, взаимна привързаност, омраза, неприязън, непоносимост, антипатия и др., когато те са мотивирали или съществуват основателни съмнения, че могат да мотивират лицата по т. 1 да вземат едно или други решение във връзка с процесите на усвояване на европейски средства;

5. „Компрометиране на функциите по изпълнение на бюджета по политически причини“ е налице, когато между лица по т. 1, които участват в процесите на одобряване, разрешаване и изплащане на разходи по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ, от една страна, и бенефициентите, кандидатите по процедурите за предоставяне на безвъзмездна помощ и техните представители, от друга, съществува политическа зависимост, породена от членуването в или симпатизирането на определена политическа партия, движение или обществена организация и това води до основателни съмнения, че те могат да мотивират лицата по т. 1 да вземат едно или други решение във връзка с процесите на усвояване на европейски средства. Подозрения са налице винаги, когато лицата по т. 1 се намират помежду си в положение на йерахична подчиненост в определена политическа партия или движение и особено когато бенефициентите, кандидатите по процедурите за предоставяне на безвъзмездна помощ и техните представители са горестоящи на останалите лица по т. 1.

§2. За лицата по чл. 3, ал. 1 от настоящите вътрешни правила, конфликт на интереси възниква в случаите и при условията, предвидени в Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

§3. За лицата по чл. 3, ал. 2, конфликт на интереси възниква, когато е налице нарушение на условията на договора им с Управляващия органи или Междинното звено на ОП.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Изискванията за спазване на глава Втора се включват задължително в длъжностните характеристики на всички лица, назначени по трудово или служебно правоотношение в УО или МЗ.

§ 5. УО и МЗ водят регистър, който съдържа имената на напусналите служители; длъжността, която са заемали в УО и МЗ и датата на прекратяване на правоотношението. След изтичане на една година от прекратяване на правоотношението, имената им се заличават от регистъра.

§ 6. УО на ОП задължително включват настоящите общи насоки като приложение към Наръчниците за управление на оперативните програми и в Насоките за кандидатстване по съответните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

§ 7. При подписване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициенти, УО/МЗ залагат посочените в настоящите насоки условията и изисквания за избягване на конфликт на интереси и осигуряват контрол върху надлежното изпълнение на тези изисквания от бенефициентите.

§ 8. УО и МЗ включват настоящите общи насоки във вътрешните си правила за управление и изпълнение на оперативните програми.